

T.C.

ÇANKAYA REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

EVDE KAL SÜRECİNDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLAR

Araştırmayı Yapan:

Mehlika DOĞANOĞLU Rehber Öğretmen

Katkı Sunanlar:

Arif Anıl EYSEN Özel Eğitim Öğretmeni, Uğur GÜMÜŞ Rehber Öğretmen, Çağlar ALTAY Rehber Öğretmen, Pınar KIRMIZIOĞLU Özel Eğitim Öğretmeni, Hilal COŞGUN Özel Eğitim Öğretmeni, Neslihan AKSU Özel Eğitim Öğretmeni, Filiz KURAL Özel Eğitim Öğretmeni, Semra AKKAYA Rehber Öğretmen, Hüsniye AKKUŞ Özel Eğitim Öğretmeni, Özlem GÖRÜR Özel Eğitim Öğretmeni, Beyhan ÖZDEMİR Özel Eğitim Öğretmeni, Ebru BAYHAN Rehber Öğretmen, Şeker ÇELİKER Rehber Öğretmen, Burcu SULU Rehber Öğretmen, Ceylan TOK SAĞLAM Özel Eğitim Öğretmeni, Derih ÇAĞLAR Rehber Öğretmen, Dilek EROĞLU Özel Eğitim Öğretmeni, Deniz Ç.Ç. YILDIZ Rehber Öğretmen, Berrak Burcu ZORLU Rehber Öğretmen, Pervin ÖZTAN Rehber Öğretmen

ANKARA

Eylül-2020

GİRİŞ

Covid 19 virüsünün toplumda yayılmasını engellemek için mart ayının ortalarından itibaren evde kal süreci yaşandı. Tüm eğitim kurumları zorunlu olarak hizmete ara verdi. Bu durum çalışma koşullarının düzenlenmesine neden oldu. Rehberlik ve araştırma merkezleri de bu süreçte evde/uzaktan çalışma modelini uyguladı.

Evde kalma sürecinin, özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklarda ve anne babalarda yaratmış olduğu duygu durumları, çocuklarda görülen tutum ve davranışlar, bunların giderilmesi için alınan ek önlemler, özel eğitimle ilgili kurumlardan yeterli desteğin alınıp alınmadığı hakkında bilgi almak için oluşturulan "evde kal sürecinde" anne babaların çocukları ile ilgili algılarını ve velinin kendisi ile ilgili algılarını ölçmek için evet hayır cevaplı ve ucu açık sorulardan oluşan iki anket geliştirilmiştir. Temmuz ayında Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin hizmete başlamasıyla anketler kuruma değerlendirme, yönlendirme için gelen velilere uygulanmıştır. Oluşabilecek evde kal durumlarında neler yapılabilir? Eksikler nelerdir? Özel eğitim gereksinimli çocuklar ve aileleri nasıl desteklenir? Bu güç durumda güçlenmeleri nasıl sağlanır sorularına cevap aramaktır amaç.

I. Araştırmanın Amacı: Evde Kal sürecinde özel gereksinimli çocukların ve ailelerin duygu durumlarını saptamak, olumsuzlukları, ihtiyaç hissettikleri kurum ve kuruluşları saptamak.

2. Araştırmanın Önemi: Bu çalışma, özel gereksinimli çocuklarımızın ve anne babalarının evde zorunlu kalma durumunda ve de eğitim olanaklarından yararlanamadıkları dönem içerisinde duygu durumlarını saptayabilir, ihtiyaçlarını belirleyebilir. Konu ile ilgili hizmet veren kurum ve kuruluşların yapacakları çalışmaları planlamasında çalışanlara yön verebilir. Bu araştırmanın bulgularıyla özel gereksinim duyan çocukların eğitimleri konusuna ilgi duyanlara kaynak olması umulmaktadır. Bu araştırma sonucunda elde edilecek verilerin konu ile ilgili düşünce, tartışma ve yeni araştırma olanakları yaratacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli:

Araştırma tarama modelindedir. Anket çalışması ile elde edilen verilerle özel gereksinimli çocukların ve anne babaların “evde kal” sürecinde duygu durumları, ihtiyaçları hakkında görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Yapılan araştırmanın örneklemini Çankaya Rehberlik ve Araştırma Merkezinden hizmet alan özel gereksinimi olan birey esas alınarak rastgele seçilen 127 kişinin anne ya da babası oluşturmaktadır. Anket formları örneklemini oluşturan 127 anne babaya elden ulaştırılmıştır. 127 anne-babadan her iki anket formları için ayrı ayrı görüş alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Anketler iki bölümden oluşmaktadır. Evde kal sürecinde çocuklarının ve kendilerinin duygu durumlarını ve ihtiyaç hissettikleri kurum ve kuruluşları belirlemek amacıyla iki anket geliştirilmiştir. Ankette çocuğun tanısı, öğrenim görüyorsa bulunduğu kademe ve cinsiyeti ile ilgili sorulardan sonra bu süreçte çocukların yaşadığı duygular, tutum ve davranışlar ile ilgili sorular sorulmuştur. İkinci ankette ise anne babaların tutumları, olumsuzluklara karşı gösterdikleri çabalar ve ihtiyaç hissettikleri kurumlarla ilgili sorular yer almıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Çankaya Rehberlik ve Araştırma Merkezine değerlendirmeye gelen anne babalara değerlendirilmeyi yapan özel eğitim bölümü çalışanları tarafından iletilen anketler uygulanmıştır. Anket verilen 128 anne babadan 127’si görüş bildirmiştir.

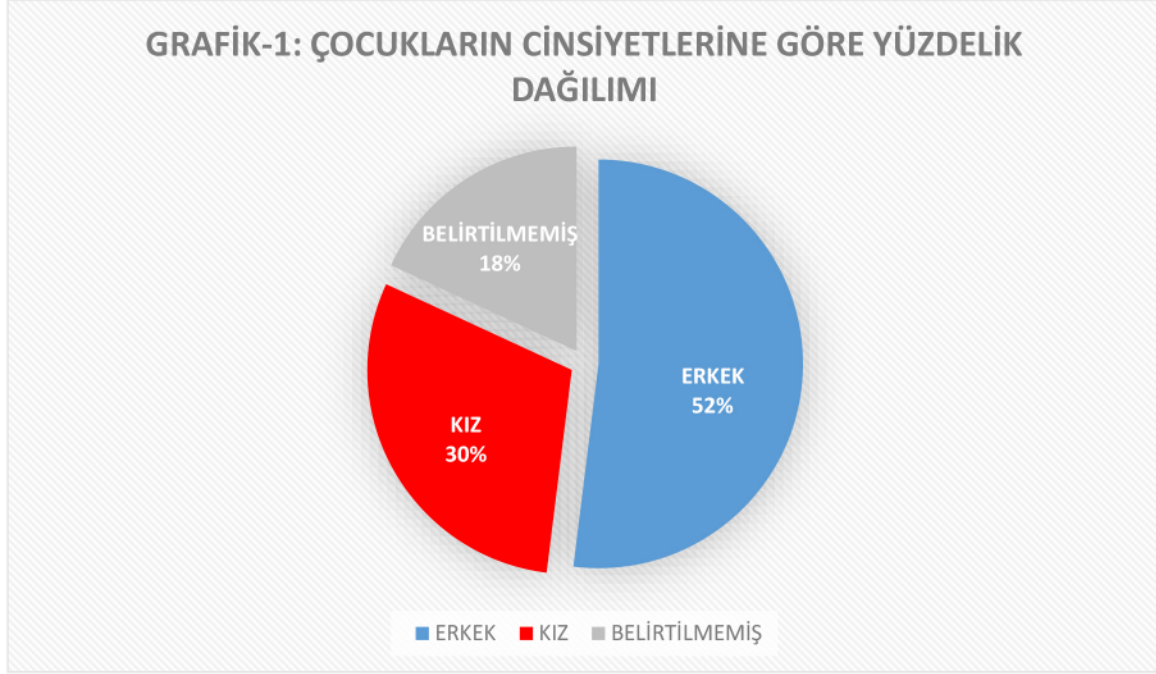
2.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Kapalı uçlu sorulardan (evet-hayır) oluşmuştur. Verilen cevaba bağlı açık uçlu sorularda yer almaktadır. Ölçek formları ile toplanan veriler, anket sorularına verilen kodlara uygun olarak bilgisayara yüklenmiştir. Veriler araştırmanın amacına uygun olarak bilgisayara işlenmiş analiz edilmiştir. Açık uçlu sorulardan oluşan veriler araştırmayı yapan tarafından tek tek değerlendirilerek analizi yapılmıştır. Örneklemeye dahil edilen katılımcılarına ait tanı, öğrenim kademesi ve cinsiyetleri ile ilgili bilgilerin elde edilmesinde frekans ve yüzde dağılımı kullanılmıştır.

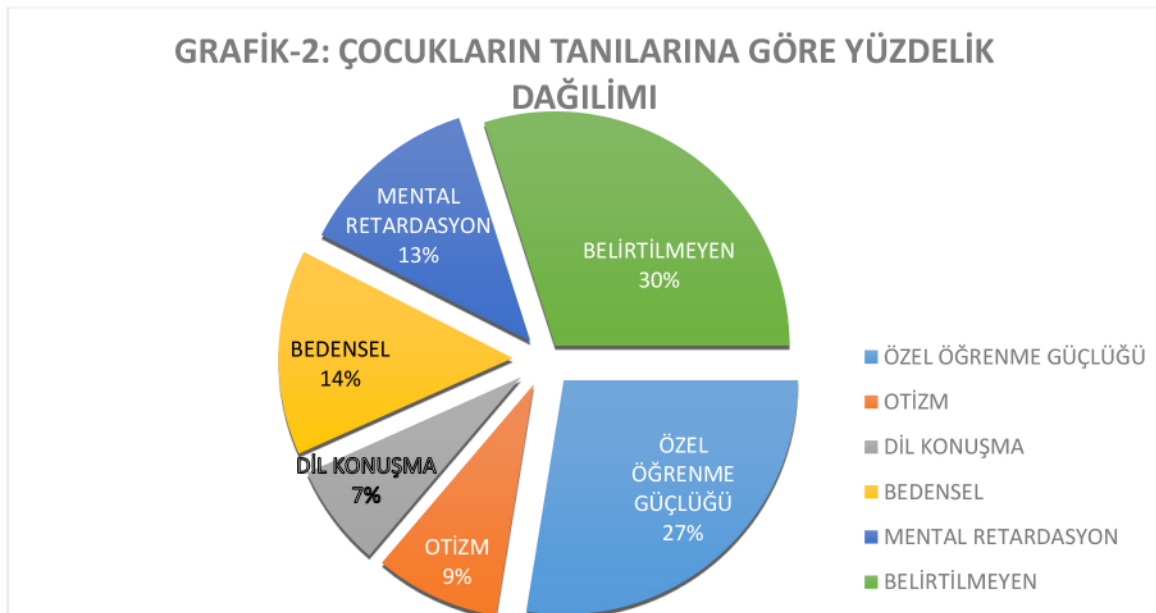
3. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmaya konu olan çocukların cinsiyet, tanı, öğrenim kademelerine göre dağılımları aşağıda grafiklerle belirtilmiştir.

Araştırmaya konu olan çocukların 38'i kız, 66 sı erkek 23'ünün ise cinsiyeti belirtilmemiştir. Grafik-1'de öğrencilerin cinsiyetlerine göre yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Araştırmaya konu olan çocukların 35'i özel öğrenme güçlüğü, 11'i Otizm, 9'u dil konuşma, 18'i bedensel, 16'sı mental retardasyon olarak belirtilirken 38 öğrencinin tanısı belirtilmemiştir. Grafik-2'de öğrencilerin tanılarına göre yüzdelik dağılımı verilmiştir.

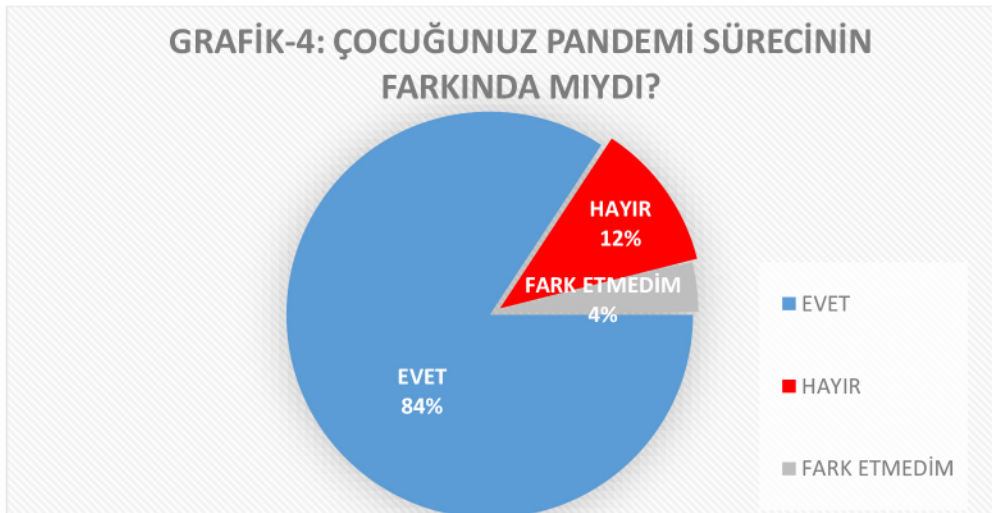
Araştırmaya konu olan çocukların 20'si okul öncesi, 34'ü ilkokul, 40'i ortaokul, 16'sı lise de öğrenim görmekte iken 17 anne-baba çocuklarının nerede öğrenim gördüğünü belirtmemiştir. Grafik-3'te öğrencilerin öğrenim gördükleri kademelere göre yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Anne babaların çocuklarıyla ilgili algılarını ölçmek için evet hayır cevaplı ve ucu açık sorulardan oluşan anketin bulguları aşağıdaki grafik ve yorumlarıyla açıklanmıştır.

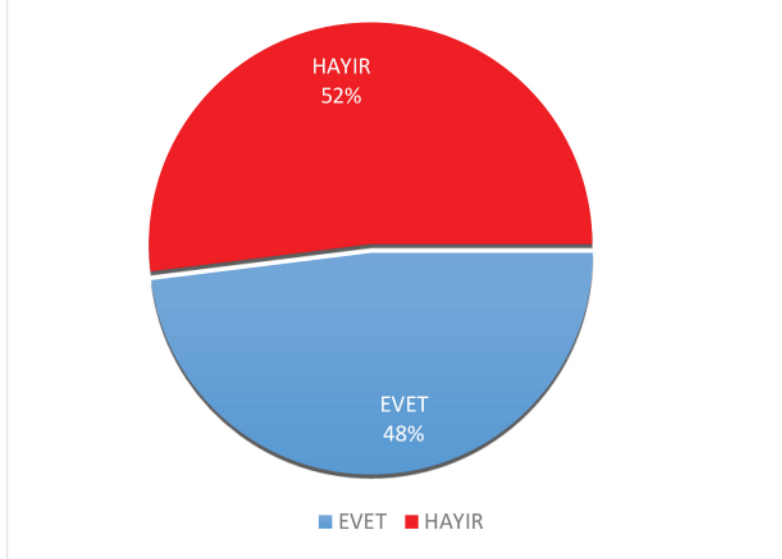
Çocuğunuz pandemi sürecinin farkında mıydı? Sorusuna anne- babaların 107'si evet, 15'i hayır derken 5 anne baba fark etmedim cevabını vermiştir. Katılımcıların %84'u evet farkındaydı derken %12 si farkında değildi demiştir. Farkında değilim diyen anne babaların oranı %4 tür.

Grafik-4'te Çocuğunuz pandemi sürecinin farkında mıydı sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Çocuğunuzun uyku ve beslenme düzeninde farklılıklar oldu mu? sorusuna anne babaların 62'si evet oldu cevabını verirken 66'sı hayır olmadı cevabını vermiştir. Katılımcıların %48'i değişiklik oldu derken, %52'si değişiklik olmadı demiştir. Evet değişiklik oldu diyenlerin değişiklikler nelerdir sorusuna velilerin tamamı 62'si, %100'ü; Uyku saatlerinde düzensizlik olduğunu bunu geç saatlerde uyuma geç uyanma şeklinde gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Evet oldu diyenlerin 20'si, %32'si yemek yeme alışkanlıklarında değişiklikler olduğunu belirtmişlerdir. 6 anne baba yemek yemede isteksizlik olduğunu belirtirken iştahı arttı daha çok yemeye başladı diyen anne babaların sayısı ise 7'dir. Anne babaların 3'ü daha önce yemedikleri ev yemeklerini yemeğe başladığını, 2'si ise hamur işlerine daha düşkün olduklarını ifade etmişlerdir. Uyku saatlerinin değişmesiyle yemek saatlerinin buna bağlı olarak değiştiğini belirten anne babaların sayısı da 6'dır. Grafik-5'te Çocuğunuzun uyku ve beslenme düzeninde farklılıklar oldu mu sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

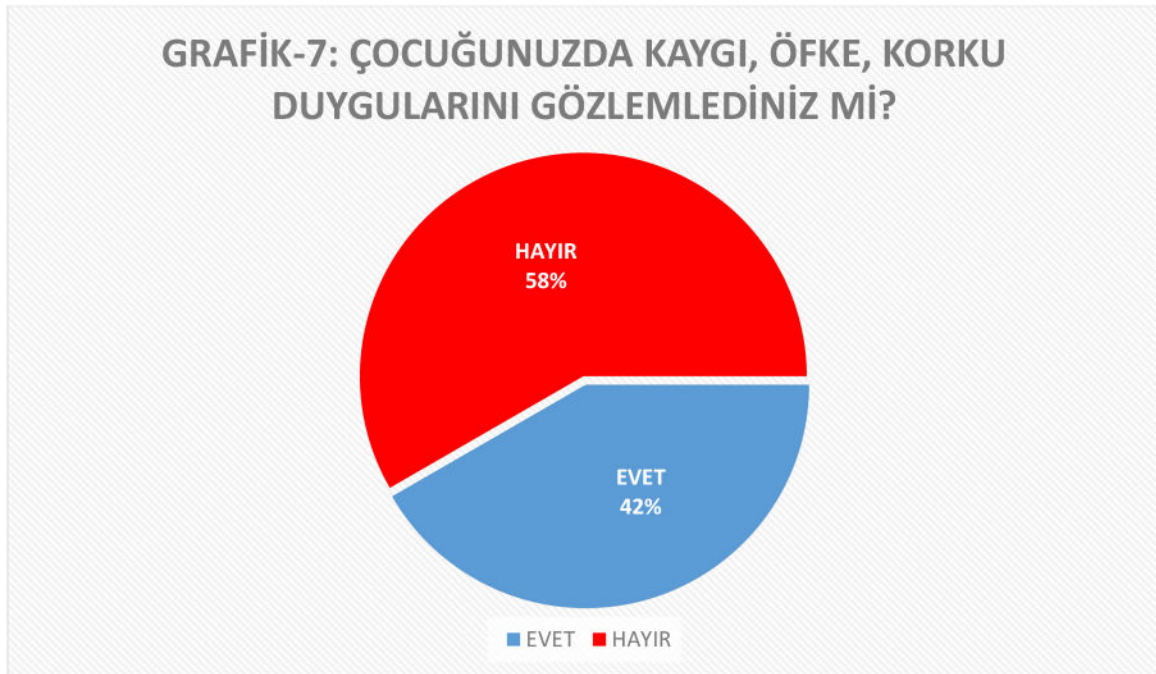
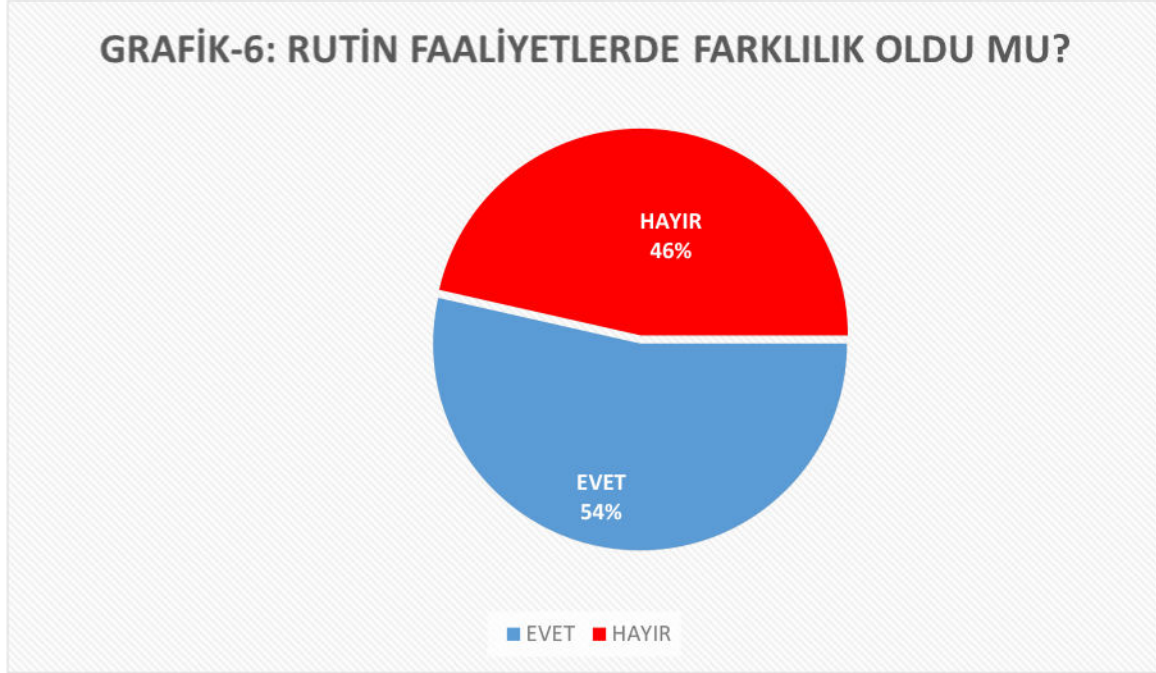
GRAFİK-5: ÇOCUĞUNUZUN UYKU VE BESLENME DÜZENİNDE FARKLILIKLAR OLDU MU?

Gün içerisinde rutin faaliyetlerinde farklılıklar oldu mu? sorusuna anne babaların 68'i evet oldu cevabını verirken 59'u hayır olmadı cevabını vermiştir.

Rutin faaliyetlerde farklılık oldu mu ? Olduysa ne gibi farklılıklar oldu? Sorusuna %54 evet oldu, %46 hayır olmadı cevabını vermişlerdir. Grafik-6'da Rutin faaliyetlerde farklılık oldu mu? sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir. Farklılıkların neler olduğuna anne babalar şu şekilde cevaplar vermişlerdir; 28'i, %41 oranında anne baba tv

izlemeye ağırlık verdi, bilgisayarla, tabletle, cep telefonunda zaman geçirme süreci uzadı derken, anne babalardan 7'si oyuna ağırlık verdi cevabını vermişlerdir. 2 anne baba ilaç alma saatlerinde değişiklikler oldu demiştir.

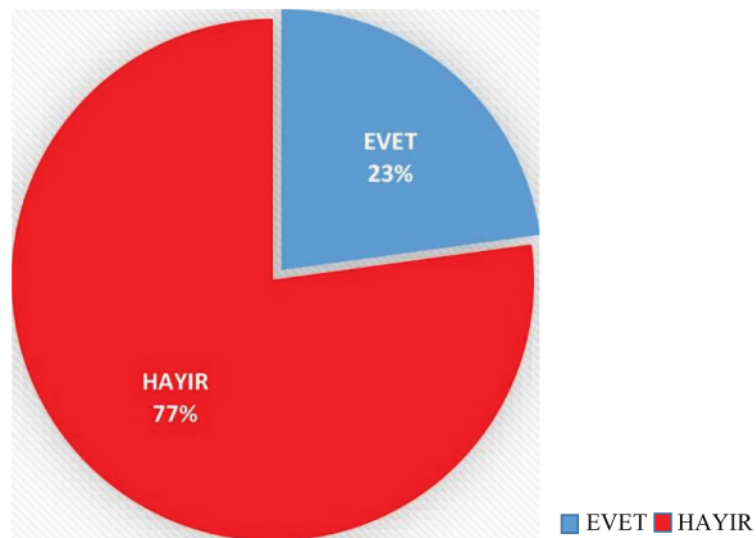
Çocuğunuzda kaygı, öfke, korku duygularını gözlemlediniz mi? sorusuna anne babaların 55'i evet cevabını verirken 72'si hayır cevabını vermiştir. Çocuğunuzda kaygı, öfke, korku duygularını gözlemlediniz mi? Gözlemlediyse bu duyguların hangi tutum ve

davranışlara neden olduğunu yazar mısınız sorusuna %42'ü evet gözlemledim cevabı verilirken, %58 oranında hayır gözlemlemedim cevabı verilmiştir. Grafik-7'de Çocuğunuzda kaygı, öfke, korku duygularını gözlemlediniz mi? sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Gözlemledim diyenler çocuklarındaki tutum ve davranışların şu şekilde olduğunu ifade etmişlerdir. 22 'si %40'ı öfke nöbetleri, hırçınlık, ağlama, bağırma, itiraz etme, kızgınlığı çevreye yansıtma, kardeşlerle çatışma şeklinde davranışlar, 5'i hastalığa yakalanacağı düşüncesini sürekli olarak söze dökme, 3'ü hastalıktan hayatını kaybetme korkusunu söze dökme, 2 'si aile fertlerini kaybetme korkusunu söze dökme, 2'si aşırı titizlenme, sürekli el yıkama alışkanlığı geliştirme. Daha önce dil konuşma iletişim becerilerinde herhangi bir sorun yokken pandemi sürecinde oluşan kaygıyla akıcı konuşmada bozulma, takılmalar fark edilen bir çocuğun sağlık kuruluşuna götürülmesi, alınan raporla özel eğitime yönlendirilmesi bu araştırmada spesifik bir örnektir.

Çocuğunuz bu dönemde yönergeleri almada ve onları gerçekleştirmede sıkıntı yaşadı mı? Sorusuna ebeveynlerin 29'u evet yaşadı, 98'i hayır yaşamadı cevabı vermiştir. Çocuğunuz yönergeleri almada ve gerçekleştirmede sıkıntı yaşadı mı sorusuna anne babalar %23 evet yaşandı %-77 'ü hayır yaşamadı demiştir. Grafik-8'de çocuğunuz bu dönemde yönergeleri almada ve gerçekleştirmede sıkıntı yaşadı mı? sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

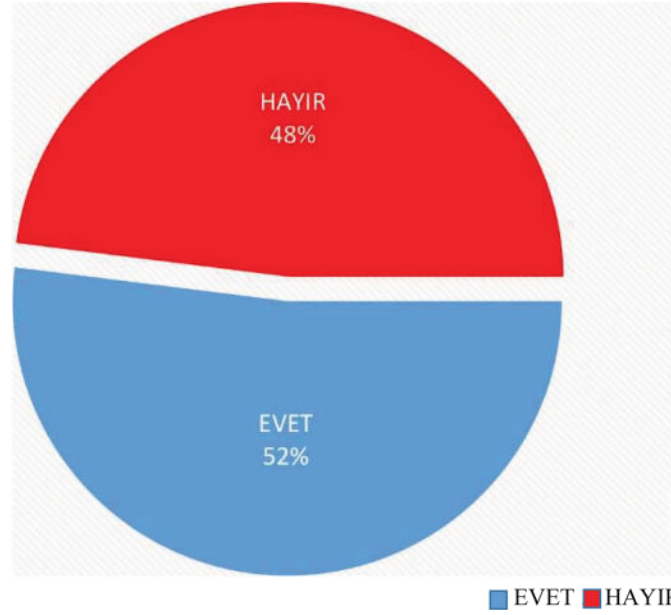
GRAFİK-8: ÇOCUĞUNUZ BU DÖNEMDE YÖNERGELERİ ALMADA VE GERÇEKLEŞTİRMEDE SIKINTI YAŞADI MI?

Akademik becerilerinde gerileme yaşadığını düşünüyor musunuz? Sorusuna 66 anne

baba evet, 61 anne baba hayır cevabını vermiştir. Akademik becerilerinde gerileme yaşandığını düşünüyor musunuz sorusuna %52 oranında anne baba evet derken,%48'i hayır demiştir. Grafik- 9'da Çocuğunuzun akademik becerilerinde gerileme yaşadığını düşünüyor musunuz? sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

GRAFİK-9: ÇOCUĞUNUZUN AKADEMİK BECERİLERİNDE GERİLEME YAŞADIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

Düşünüyorum diyen anne babaların 18'i %30'u ders çalışmadı, 9'u kitap okumadı şeklinde cevap vermişlerdir. Okuldan uzak olma, özel eğitime devam edememe akademik başarılarını düşürdü diyen anne babaların sayısı 20, yüzde olarak %33 'dür. .

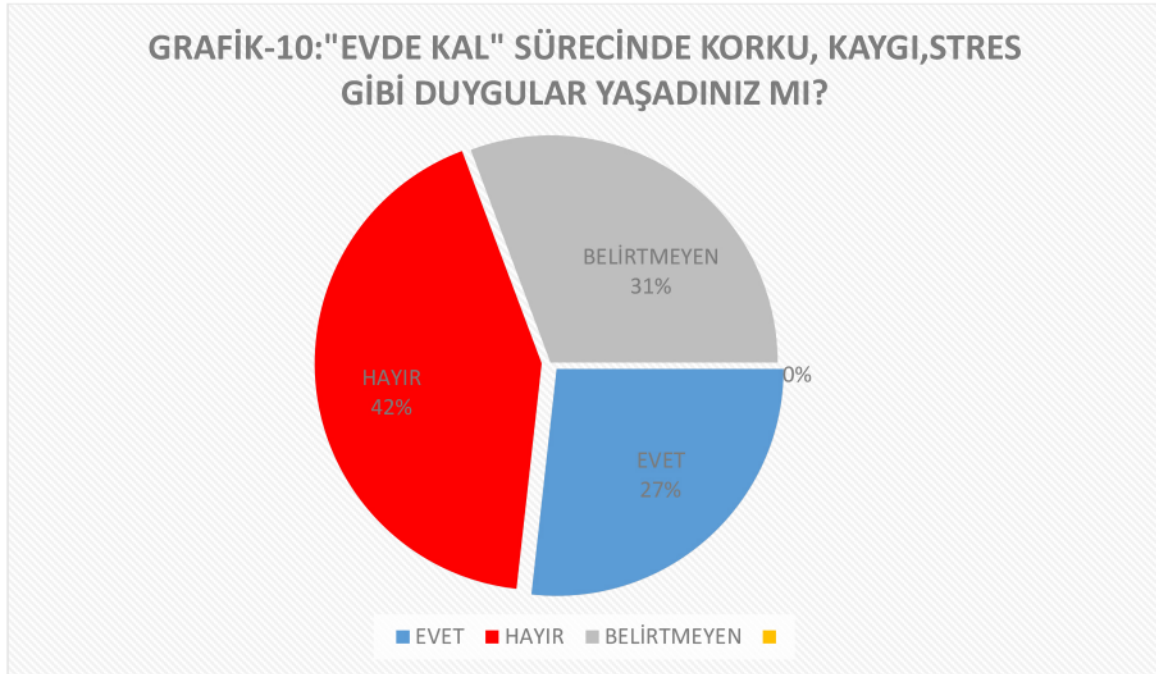
Evde kal sürecinde aktarmak istenilen başka bir yaşantı ve durum var mı? Sorusuna anne babalar; faaliyetleri evde yapmak istemedi, tekrar yapmakta zorluk çektik, daha sabırsızdı. Akademik becerilerde özellikle okuma yazma becerilerinde, matematikte toplama, çıkarma işlemlerinde gerileme oldu. Okul ortamı gibi olmuyor, evde zorlandık, özel eğitime ihtiyacı olan çocukları disipline etmekte zorluk çekiyoruz, tekrar yapmak istemiyor, unutmalar çok oluyor. Öğretmen eksikliğini hissettik görüşlerini paylaşmışlardır. .

Özel eğitimde kazandırılan küçücük bir davranış değişikliği ya da bilişsel beceri uzun zaman ve emek ister ve de kazandırılan bu davranış ve beceriler kısa sürede unutulabilir bu nedenle tekrar gerekir. Örgün eğitim kurumlarının ve özel eğitim merkezlerinin kapalı olduğu

eğitim olanağının kalmadığı bu dönemde anne babalar, akademik becerilerin ya da olumlu bir davranışın unutulmasının çok kolay olduğunu belirtmişlerdir.

Anne-babaların kendileri ile ilgili algılarını ölçmek için evet hayır cevaplı ve ucu açık sorulardan oluşan anketin bulguları aşağıda tablo ve yorumlarıyla açıklanmıştır.

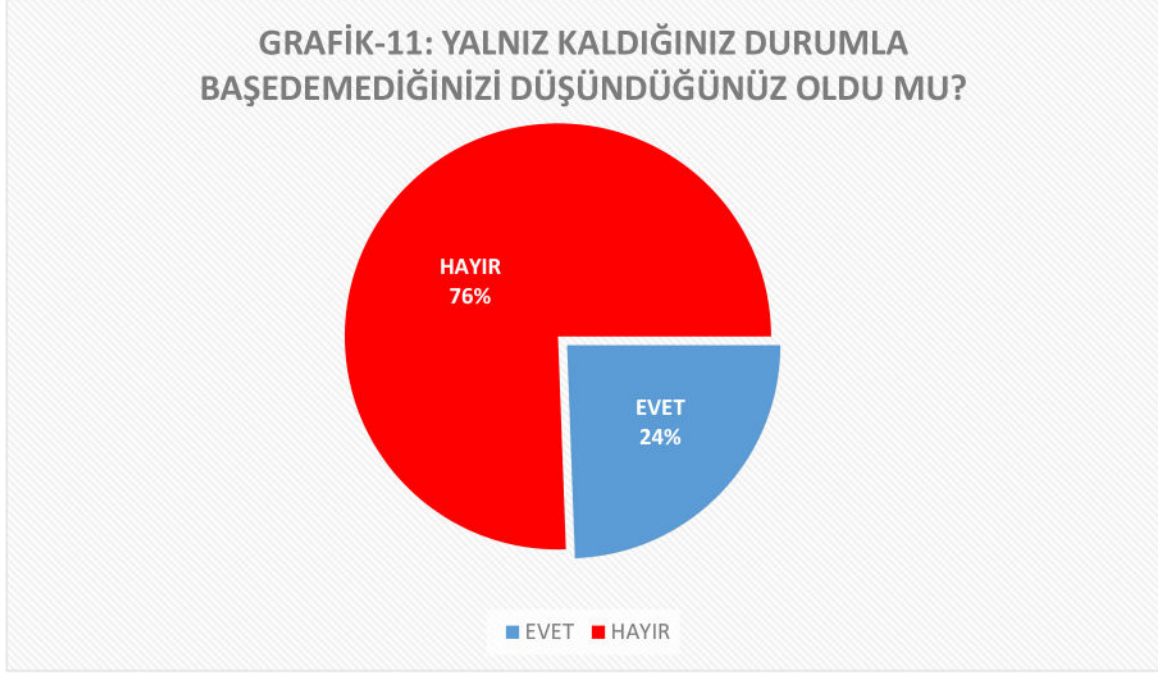
Evde kal sürecinde korku, kaygı, stres gibi duygular yaşadınız mı? Sorusuna ebeveynlerin 34'ü evet yaşadım, 54'ü hayır yaşamadım cevabını vermiştir. 39 kişi fikrini belirtmemiştir. Evde kal sürecinde korku, kaygı, stres gibi duygular yaşadınız mı? sorusuna %27 anne baba evet yaşadım derken, %42'ü hayır yaşamadım demiştir, %31 fikrini belirtmemiştir. Grafik-10'da Evde kal sürecinde korku,kaygı, stres gibi duygular yaşadınız mı? sorusuna anne babaların verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

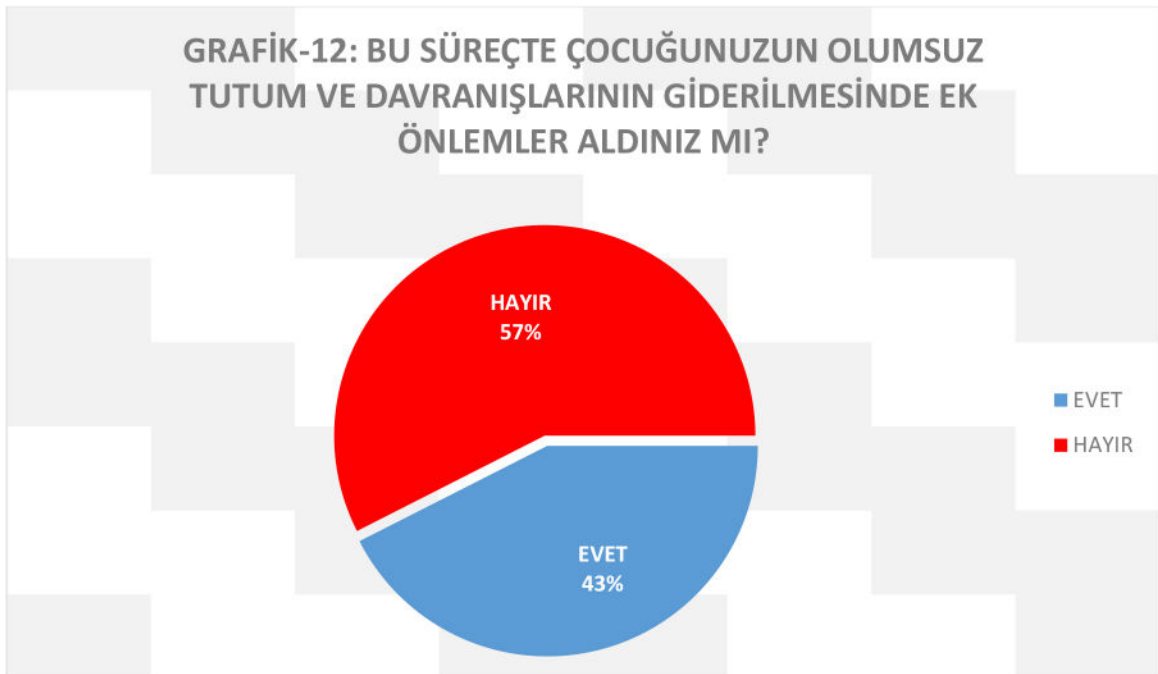
Yalnız kaldığınızı, durumla baş edemediğinizi düşündüğünüz oldu mu? Sorusuna ebeveynlerin 31'i evet oldu derken 96'sı hayır olmadı cevabını vermiştir. Yalnız kaldığınızı, durumla baş edemediğinizi düşündüğünüz oldu mu? sorusuna %24 evet oldu derken, %76'sı hayır olmadı demiştir Grafik-11'de Yalnız kaldığınızı, durumla baş edemediğinizi düşündüğünüz oldu mu? Sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Bu süreçte çocuğunuzun olumsuz tutum ve davranışlarının giderilmesinde ek önlemler aldınız mı? Sorusuna ebeveynlerin 54'ü evet aldım derken 73'ü 'hayır almadım' cevabını vermiştir. Bu süreçte çocuğunuzun olumsuz tutum ve davranışlarının giderilmesinde ek önlemler aldınız mı? Sorusuna %43 evet aldım derken, %57'si hayır almadım demiştir Grafik-12'de Bu

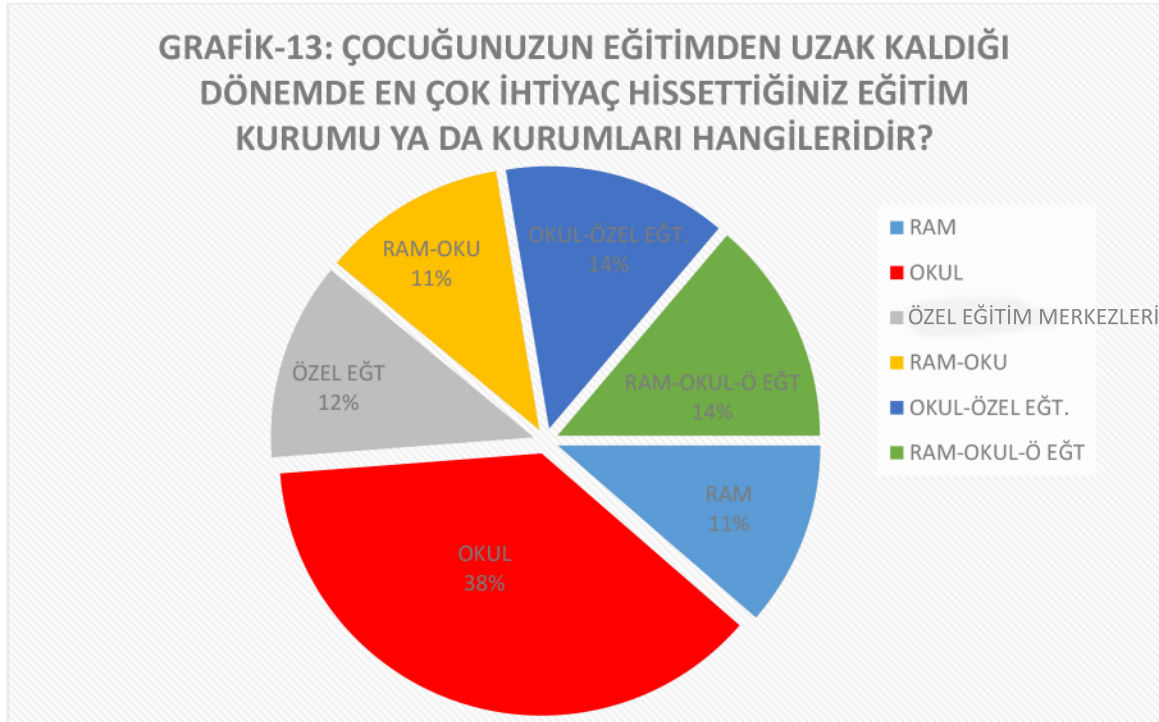
süreçte çocuğunuzun olumsuz tutum ve davranışlarının giderilmesinde ek önlemler aldınız mı? Sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdeleri dağılımı verilmiştir.

Ek önlemler aldım diyen anne babaların 17'si, %31'i ev içi etkinliklere, oyun ve aktivitelerle daha çok zaman ayırdık, 5'i aile fertleriyle bir arada daha çok zaman geçirdik, 1'i ilaç kullanmaya başladık, 1'i ilaç dozunu arttırdık cevaplarını vermişlerdir.

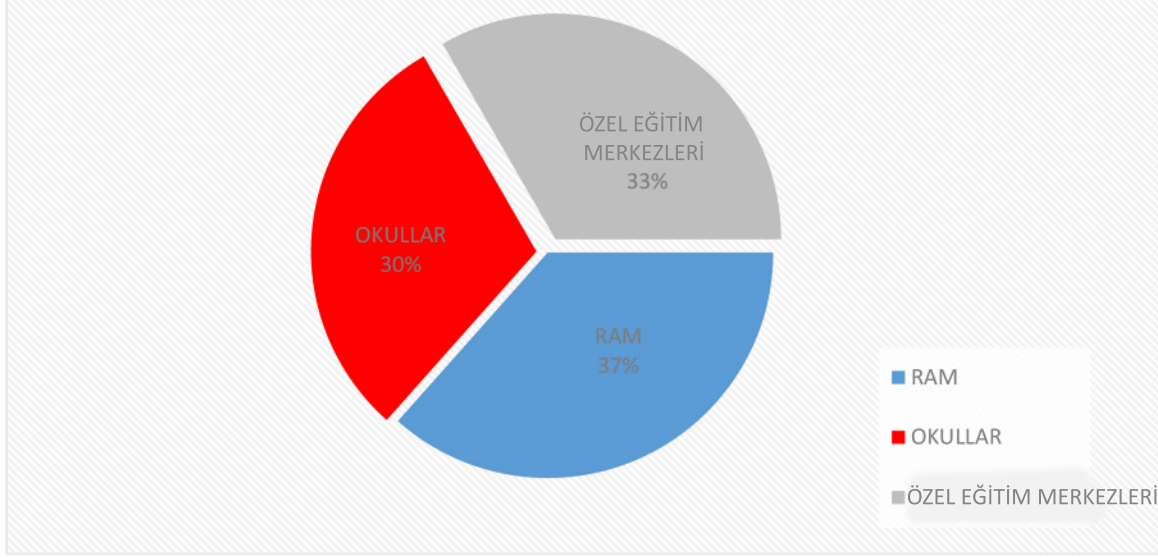

Çocuğunuzun eğitimden uzak kaldığı dönemde en çok ihtiyaç hissettiğiniz eğitim kurumu hangisidir? Sorusuna 14 anne baba rehberlik ve araştırma merkezleri, 46 anne baba devam ettiği örgün eğitim kurumu, 15 anne baba özel eğitim rehabilitasyon merkezleri demiştir. İki kuruma rehberlik ve araştırma merkezleri ve örgün eğitim kurumlarına ihtiyaç duydum diyen 10 anne baba olurken, yine 20 anne baba örgün eğitim kurumlarına ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine ihtiyaç hissettiğini belirtmiştir. Üç kuruma birden ihtiyaç hissettim diyen anne babaların sayısı ise 17'dir. Çocuğunuzun eğitimden uzak kaldığı dönemde en çok ihtiyaç hissettiğiniz eğitim kurumu hangisidir? Sorusuna anne babaların %11'i rehberlik ve araştırma merkezleri, %38'i devam ettiği örgün eğitim kurumu, %12'si özel eğitim rehabilitasyon merkezleri demiştir. %11'i iki kurumu rehberlik ve araştırma merkezleri ve örgün eğitim kurumlarını söylerken, %14'ü yine örgün eğitim kurumları ve özel eğitim rehabilitasyon merkezleri olmak üzere iki kurumu, %14'ü ise üç kuruma da ihtiyaç hissettiğini belirtmiştir. Anne babaların en çok ihtiyaç hissettikleri kurum %38 ile örgün eğitim kurumları olmuştur. Grafik-13'de Çocuğunuzun eğitimden uzak kaldığı dönemde en çok ihtiyaç hissettiğiniz eğitim kurumu hangisidir? Sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Evde kal Sürecinde ihtiyaç duyduğunuz desteği alabildiğinizi düşünüyor musunuz? Sorusuna rehberlik ve araştırma merkezlerinden evet destek aldım diyenler 34 olurken, örgün eğitim kurumlarından evet destek aldım diyen 28, özel eğitim merkezinden evet destek aldım diyenlerin sayısı 31'dir.

GRAFİK-14: EVDE KAL SÜRECİNDE İHTİYAÇ DUYDUĞUNUZ DESTEĞİ ALABİLDİĞİNİZİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

Evde kal Sürecinde ihtiyaç duyduğunuz desteği alabildiğinizi düşünüyor musunuz? Sorusuna rehberlik ve araştırma merkezlerinden evet destek aldım diyenlerin oranı %37 örgün eğitim kurumlarından evet destek aldım diyenlerin oranı %30, özel eğitim merkezinden evet destek aldım diyenlerin oranı ise % 33'dür. Grafik-14'de Evde kal sürecinde ihtiyaç duyduğunuz desteği alabildiniz mi? Sorusuna ailelerin verdikleri cevapların yüzdelik dağılımı verilmiştir. Eğitimden uzak kaldığı dönemde en çok ihtiyaç hissettikleri kurumların örgün eğitim kurumları olduğunu ifade ederken anne babaların en az desteği %30 ile bu kurumlardan aldıklarını belirtmeleri düşündürücüdür ve üzerinde tartışmaya değerdir.

Evde kal süreci tekrar yaşanırsa beklentileriniz nedir? Sorusuna 19 anne baba ev içerisinde çocuğa karşı nasıl davranacakları, tutum ve davranışlarının nasıl olması gerektiği konusunda bilgilendirme talep etmişlerdir. Anne babaların 14'ü her türlü hijyenik önlemin, koruyucu tedbirlerin alınarak özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinin açık olmasının kendileri için önemi belirtmiştir. Bedensel tanıya sahip çocukları olan 3 anne baba fizik tedaviden yararlanmadıkları takdirde gerileme olduğunu belirterek rehabilitasyon merkezlerinin fizik tedaviye her durumda devam etmelerini istemiştir. Kendileri ve çocukları için psikolojik destek isteyen anne babaların sayısı 16'dır. Uzaktan (online) eğitim sürelerinin artmasını, evde çocuklarla yapabilecekleri aktiviteler, oyunlarla ilgili derslere ağırlık verilmesini isteyen anne babaların sayısı 14'tür.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yeni tip koronavirüs nedeniyle okullar tatil edilerek uzaktan eğitime geçildi. Bu Eğitimlerden her çocuğun eşit olarak yararlanıp yararlanmadığı tartışılırken, özel eğitim gereksinimi olan çocuklar için durumun farklı olduğu göz önüne alınmalıdır. Bu çocuklar farklı destek mekanizmalarına ihtiyaç duymaktadırlar. Sınıf düzeni, oturma planı, dikkat süreleri, ışık, aydınlatma, işitme cihazı, bire bir destek vb. özel eğitim gereksinimi olan çocuklarda uzaktan eğitim tüm bu farklılıklarından doğan ihtiyaçları göz önüne almak durumundadır. Araştırma sonuçları ailelerin özellikle psikolojik yönden destek bekledikleri, çocuklarına karşı sergileyecekleri tutum ve davranışın nasıl olması gerektiği hakkında bilgilendirme videolarının olmasını, online eğitimin yoğun bir şekilde sürmesini bekledikleri görülmektedir.

Bu tür kriz anlarında eğitimciler, aileler, tıpçılar, özel eğitim uzmanlarının oluşturacağı ekiplerle neler yapılabilir tartışılabilir. Tanılar, farklı öğrenme metotlarını ve yöntemlerini gerektirdiği için uzaktan eğitimlerini oluştururken alanda hizmet veren tüm kurumların görüş ve önerileri alınmalıdır. Özel eğitime gereksinim duyan, örgün eğitim yaşında olup devam eden çocuklarımızın okul rehber öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerine ulaşmalarının kolaylaşması, uzaktan desteğin onlara her an hissettirilmesi önemlidir. Aileleri destekleyici ve onları güçlendirici aile eğitimlerinin uzaktan verilmesi, onlara çocuklarına karşı nasıl davranmaları gerektiği, süreci en iyi şekilde götürmek için kazanacakları pratik bilgi ve becerilerin videolarla ulaştırılması önemlidir. Online derslerde ailelerin ev içerisinde uygulayabilecekleri ve oynayabilecekleri oyun ve etkinliklerin öğretmen eşliğinde bir grup öğrenciyle gösterilmesi, öğretmenini ekranda gören onun sesini duyan öğrenci için çok önemli bir destekleyici olacaktır. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara dayanarak ailelere şunlar önerilebilir.

1. Çocuklara bu süreçte okulların neden açılmadığı anlatılmalı, online eğitim tanıtılmalıdır.
2. Bağımsız çalışma alışkanlığı kazanamayan özel gereksinimli çocuklar desteklenmeli, ders planlarının yapılması, uygulanması, takip edilmelidir.
3. Teknoloji kullanımını sınırlandırılması önemlidir. Bu konuda kararlı ve tutarlı olunmalı. Tüm aile fertleri belli saatlerde televizyondan, tableten, bilgisayardan, cep telefonundan uzak kalmalıdır.

4.Çocuklarda davranış problemleri görüldüğünde kızıp ses yükseltilmemeli. Çocuk için kaygı verici bu belirsizlik durumunda onu anladığınızı hissettirmeli, olumlu davranışlar sergilediğinde desteklemelidir.

5.Çalışma ortamında Dikkat eksikliği ve Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların dikkat dağınıklığı yaşamamı için ders yapılan (izlenilen) odanın sade bir şekilde düzenlenmesi, odada uyarıcı unsurların yer almaması (duvarda poster, renkli objeler) dikkat dağıtacak ses, gürültü olmaması sağlanmalıdır.

6. Çocuklarımızın akademik düzeylerini gerçekçi bir şekilde değerlendirilmeli, gösterdiği çaba desteklenmeli ve en küçük adımın çok değerli olduğu bilinerek çocuklar cesaretlendirmelidir.

7. Çocuklarımızın zayıf yönleri eleştirilmemeli; sevgiyle, emekle, sabırla desteklenmelidir. Doğru zamanda ve oranda ödüllendirmenin çocuğun gelişimine katkı sağlayacağı unutulmamalıdır.

8. Bu süreçte akran gruplarından ayrı düşen çocukların sosyal gelişimleri ev içerisinde ebeveynlerle yapılacak etkinliklerle artırılmalıdır.

9.Özel gereksinimli çocuklara basit, yapabilecekleri sorumluluklar verilerek görev bilinci, sorumluluk duygusu, sosyalleşme, paylaşım, etkileşim alanlarında gelişimleri sağlanmalıdır.

Aile fertlerinin yemek saatlerinde birlikte olmaları, bir arada kitap okumaları, film izlemeleri, oyunlar etkinlikler düzenlemeleri, sohbet etmeleri önemlidir. Bitki dikme, sulama , bahçeyi temizleme, egzersiz yapma, çocuğun yapabileceği düzeyde yırtma yapıştırma, yaprak, ip, patates baskıları, resim yapma evde bulunan mutfak araç gereçleriyle (kaşık şişe, tencere kapağı) müzik yapma birlikte şarkı söyleme özel gereksinimi olan çocuğun gelişiminde etkili olacak etkinliklerdir.

“EVDE KAL” SÜRECİNDE VELİNİN ÇOCUK İLE İLGİLİ ALGILARI ANKETİ

Bu ölçek evde kal sürecinde sizin ve çocuğunuzun duygu durumu, yaşadığınız olumsuzluklar, ihtiyaç duyduğunuz kurum ve kuruluşların saptanması ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Bu konudaki düşünceleriniz önemlidir. Elde edilecek veriler toplu olarak değerlendirilecek sadece araştırma amacına uygun olarak kullanılacaktır. Bireysel olarak değerlendirme yapılmayacağından ölçek formuna isim yazılmayacaktır. Ölçek arkalı önlü iki sayfadan oluşmaktadır.

Zaman ayırıp katkı sağladığınız için teşekkür ederim.

Tanı:

Öğrenim Kademesi: Okul Öncesi () İlkokul () Ortaokul () Lise ()

Yaşı:..... Cinsiyeti: Kız () Erkek ()

1) Çocuğunuz Pandemi sürecinin farkında mıydı? (Normal olan yaşantının salgın nedeniyle değiştiğinin farkında mıydı?)

Evet () Hayır () Farkında Değilim ()

2) Çocuğunuzun uyku ve beslenme düzeninde farklılıklar oldu mu?

Evet () Hayır ()

Varsa, varolan değişiklikleri yazar mısınız.....

.....

.....

3) Gün içerisinde rutin faaliyetlerinde değişiklik oldu mu?

Evet() Hayır()

Varsa örneklendire-

niz.....

.....

.....

.....

4) Çocuğunuzda kaygı, öfke, korku duygularını gözlemlediniz mi?

Evet() Hayır()

Gözlemlediyse bu duyguların hangi tutum ve davranışlara neden olduğunu yazar mısınız

.....

.....

.....

5) Çocuğunuz bu dönem yönergeleri almada ve gerçekleştirmede sıkıntı yaşadı mı?

Evet() Hayır()

6) Akademik becerilerinde gerileme yaşadığını düşünüyor musunuz?

Evet () Hayır ()

Düşünüyorsanız ne gibi yaşantılar bu kanıda etkili oldu.....

.....

“Evde Kal” sürecinde aktarmak istediğiniz başka bir yaşantı ve durumunuz varsa ekleyebilir-
si-

niz.....
.....
.....
.....

“Evde Kal” sürecinde velinin kendisi ile ilgili algıları anketi

1) Evde kal sürecinde korku, kaygı, stres gibi duygular yaşadınız mı?

Evet () Hayır ()

2) Yalnız kaldığınızı, durumla baş edemediğinizi düşündüğünüz oldu mu?

Evet () Hayır ()

3) Bu süreçte çocuğunuzun olumsuz tutum ve davranışlarının giderilmesinde ek önlemler al-
dınız mı?

Evet () Hayır ()

Aldıysanız ne gibi önlem-
ler

.....
.....
.....

4) Çocuğunuzun eğitimden uzak kaldığı dönemde en çok ihtiyaç hissettiğiniz eğitim kurum ya
da kurumları hangileridir?

Rehberlik Ve Araştırma Merkezleri ()

Devam ettiği örgün eğitim kurumu ()

Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezleri ()

Eklemek istediğiniz düşünceler var mı
mı?

.....
.....
.....
.....

5) “Evde Kal” sürecinde ihtiyaç duyduğunuz desteği alabildiğinizi düşünüyor musunuz?

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Evet () Hayır ()

Örgün Eğitim Kurumu Evet () Hayır ()

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Evet () Hayır ()

6) Böyle bir süreç tekrar yaşanırsa Rehberlik Araştırma Merkezinden, Okuldan ve Özel eğitim Rehabilitasyon merkezlerinden beklentileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“Evde Kal” sürecinde aktarmak istediğiniz başka bir yaşantı ve durumunuz varsa ekleyebilirsiniz.....

.....

.....

.....

.....